

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Norādījumi par to, kā valstu iestādes apspriežas ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem

2015. gada oktobris

Saturs

Priekšvārds	2
1 ECB padomdevēja funkcijas pamatojums attiecībā uz tiesību aktu projektiem	3
2 Padomes Lēmuma 98/415/EK mērķi	5
3 Pienākums apspriesties ar ECB	7
3.1 Iestādes, kuras apspriežas	7
3.2 Tiesību aktu projekti, uz kuriem attiecas pienākums apspriesties	8
3.3 ECB kompetences jomas	10
3.4 Īstenošanas tiesību akti	14
4 Apspriešanās procedūra	16
4.1 Apspriedēm ar ECB vajadzīgais laiks	16
4.2 Atzinuma lūgums	17
4.3 Termiņi	19
4.4 Saņemšanas apliecinājums	20
4.5 ECB atzinuma sagatavošana un pieņemšana	21
4.6 Valodu režīms	21
4.7 Atzinuma nosūtīšana un tā turpmāka izvērtēšana	21
4.8 Publicēšana	22
5 Pienākuma apspriesties ar ECB ievērošana	23
6 Pienākuma apspriesties ar ECB neievērošanas juridiskās sekas	24
Pielikums	25
Padomes 1998. gada 29. jūnija Lēmums par valstu iestāžu apspriešanos ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem (98/415/EK)	25

Priekšvārds

Daudzus gadus *"Norādījumi attiecībā uz valstu iestāžu apspriešanos ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem"* ir bijis noderīgs rīks valstu iestādēm un plašākai sabiedrībai. Norādījumi sniedz detalizētu informāciju par procedūru, kādā apspriežas ar Eiropas Centrālo banku. Lai atspoguļotu izmaiņas Savienības tiesību aktos un pieredzi, ko ECB guvusi, veicot šādu apspriešanos, ir nepieciešams atjaunināt sākotnējos, 2005. gadā publicētos norādījumus. Līdzīgi kā citas ECB publikācijas šie norādījumi pauž ECB apņemšanos ievērot atklātības un caurredzamības principus, kā arī palīdz plašāk iepazīties ar ECB mērķiem un darbību.

Līgums par Eiropas Savienības darbību nosaka, ka dalībvalstīm jālūdz ECB atzinums par tiesību aktu projektiem, kas ir ECB kompetencē. Ņemot vērā ES paplašināšanos ir ievērojami palielinājies apspriešanās procesā iesaistīto dalībnieku skaits. Tādēļ ECB ir atjauninājusi šos norādījumus, lai informētu valstu iestādes par pienākumu apsprieties ar ECB un sniegtu tām palīdzību tā izpildē. Šajā nolūkā norādījumi izskaidro apspriešanās ar ECB mērķus un piemērošanas jomu, kā arī precizē tās norises procedūru.

Ceru, ka šie atjauninātie norādījumi palīdzēs apzināties visu iesaistīto personu tiesības un pienākumus, kā arī ļaus vēl labāk izprast ECB padomdevēja funkciju. Norādījumi paredzēta arī tam, lai veicinātu plašāku apspriešanās procedūras izmantošanu un tādējādi sniegtu ieguldījumu dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanā ECB kompetences jomās.

Visbeidzot, vēlos uzsvērt, cik svarīgi arī turpmāk ir nodrošināt likumdošanas procesā iesaistīto valstu iestāžu un Eiropas Centrālo banku sistēmas / Eurosistēmas ciešu sadarbību. Esmu pārliecināts, ka šī publikācija turpinās veicināt ciešu sadarbību visu iesaistīto personu interesēs.

Frankfurtē pie Mainas, 2015. gada oktobrī

Yves Mersch [Ivs Meršs]
ECB Valdes loceklis

1 ECB padomdevēja funkcijas pamatojums attiecībā uz tiesību aktu projektiem

Līgums par Eiropas Savienības darbību ("Līgums") nosaka ECB padomdevēja funkciju attiecībā uz ierosinātiem Savienības aktiem un tiesību aktu projektiem tās kompetences jomās. ECB padomdevēja funkcijas juridiskais pamats ir Līguma 127. panta 4. punkts un 282.panta 5. punkts, kuri reproducēti arī Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu ("ECBS Statūti") 4. pantā.

Valstu iestāžu apspriešanās ar ECB regulējums ir izklāstīts Padomes 1998. gada 29. jūnija Lēmumā 98/415/EK par valstu iestāžu apspriešanos ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem¹, kuru piemēro no 1999. gada 1. janvāra. Lēmums 98/415/EK attiecas uz visām dalībvalstīm, izņemot Apvienoto Karalisti, kas atbrīvota no pienākuma apsprieties ar ECB saskaņā ar Līgumam pievienoto Protokolu par dažiem noteikumiem attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto karalisti. Līdz 2004. gadam ECB, atbildot uz valstu iestāžu apspriešanās lūgumiem, sniedza vidēji 30 atzinumus gadā. Kopš 2004. gada pieaugot dalībvalstu skaitam un no 2008. gada arī finanšu tirgu satricinājumu ietekmē, ECB atzinumu par tiesību aktu projektiem skaits ir būtiski pieaudzis, 2012. gadā sasniedzot 95 atzinumus.

Tādējādi apspriešanās process pēdējos gados ir kļuvis vēl nozīmīgāks, dalībvalstīm finanšu krīzes dēļ saskaroties ar nepieciešamību koordinēt savas darbības attiecībā uz pasākumiem, kuri nodrošina finanšu stabilitāti. Šajā kontekstā ECB atzinumi ir snieguši ieguldījumu konsekvences nodrošināšanā visā Savienībā attiecībā uz pasākumiem, kuru mērķis ir saglabāt uzticību finanšu tirgiem un to stabilitāti.

Līguma 127. panta 4. punkts:

"4. Ar ECB apspriežas:

- par visiem ierosinātiem Savienības aktiem, kas ir tās kompetencē;
- valstu iestādes – par visiem likumprojektiem, kas ir Eiropas Centrālās bankas kompetencē, bet ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome izvirzījusi saskaņā ar 129. panta 4. punktā paredzēto procedūru.

Eiropas Centrālā banka var iesniegt atzinumus attiecīgām Savienības iestādēm vai struktūrām, vai valstu iestādēm par jautājumiem, kas ir tās kompetencē."

¹ OV L 189, 3.7.1998., 42. lpp. Lēmuma 98/415/EK teksts ir iekļauts pielikumā.

Līguma 282. panta 5. punkts:

5. Ar Eiropas Centrālo banku atbilstīgi tās kompetences jomām konsultējas par visiem Savienības aktu projektiem un visiem reglamentējošo aktu projektiem valstu līmenī, un tā var sniegt atzinumu.

ECBS Statūtu 4. pants.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu:

a) ar ECB apspriežas:

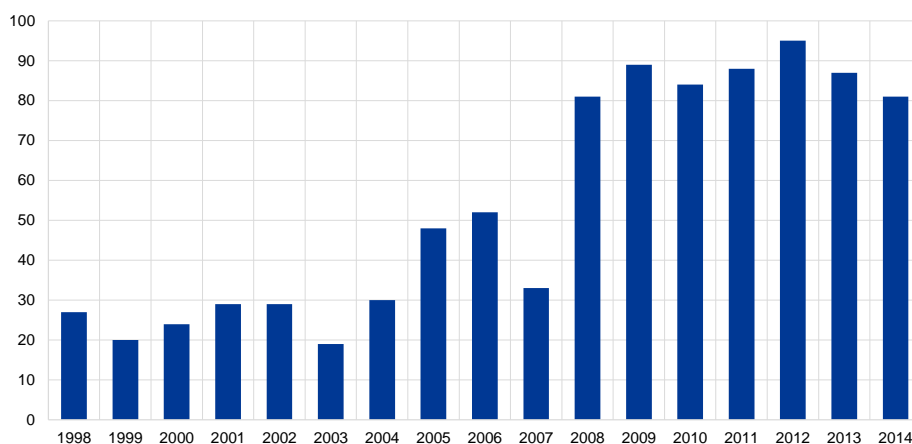
- par visiem ierosinātiem Savienības aktiem, kas ir tās kompetencē;
- attiecīgās valsts iestādes attiecībā uz visiem tiesību aktu projektiem, kas ir ECB kompetencē, taču ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, ko Padome paredzējusi saskaņā ar 41. pantā norādīto procedūru;

b) ECB Savienības iestādēm vai struktūrām, vai valstu iestādēm iesniedz atzinumus par jautājumiem, kas ir tās kompetencē.

Lēmuma 98/415/EK noteikumi ir samērā vispārīgi, un, lai nodrošinātu tā efektīvu darbību, valstu likumdevējiem pilnībā jāizprot: a) tā mērķi; b) apspriešanās pienākuma piemērošanas joma; c) procedūra, kura jāievēro; un d) apspriešanās pienākuma nepildīšanas sekas attiecībā uz tiesību aktu likumību. Ņemot vērā Lēmuma 98/415/EK piemērošanas pieredzi kopš 1999. gada, norādījumu mērķis ir par šiem jautājumiem informēt valstu tiesību aktu sagatavošanā iesaistītās valstu iestādes, lai tās pilnībā apzinātos savas tiesības un pienākumus. Norādījumos iekļauta arī virkne ieteikumu apspriešanās procedūras efektivitātes nodrošināšanai.

1. attēls

ECB atzinumu skaits, apspriežoties ar valstu iestādēm

Avots: ECB.

2 Padomes Lēmuma 98/415/EK mērķi

Eiropas Savienības Tiesa ("Tiesa") *OLAF* spriedumā² precīzē Līguma 105. panta 4. punkta mērķus saistībā ar pienākumu apspriesties ar ECB par ierosinātiem Kopienas tiesību aktiem, kas ir ECB kompetencē. Saskaņā ar Tiesas spriedumu šī pienākuma mērķis ir "galvenokārt nodrošināt to, ka likumdevējs aktu pieņem tikai tad, kad uzklautā institūcija, kura, ņemot vērā tās funkcijas, ko tā attiecīgajā jomā veic Kopienā, un tās rīcībā esošās augsta līmeņa speciālās zināšanas, ir īpaši piemērota sniegt lietderīgu ieguldījumu iecerētajā likumdošanas procesā."

Lai gan *OLAF* spriedums attiecas uz Kopienas iestāžu pienākumu apspriesties ar ECB par ierosinātiem Savienības aktiem, tas palīdz precīzēt arī dalībvalstu pienākumu apspriesties par valstu tiesību aktu noteikumiem. Vispārīgi, *OLAF* spriedums ļauj secināt, ka Lēmuma 98/415/EK galvenais mērķis ir ļaut ECB pienācīgā laikā sniegt valstu likumdevējiem ekspertu padomus par tiesību aktu projektiem jautājumos, kas ir ECB kompetencē. Šie padomi ir vērsti uz to, lai valstu tiesiskais regulējums: a) sniedz ieguldījumu EB un/vai Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) mērķu sasniegšanā; b) ir saderīgs ar Eurosistēmas/ECBS un ECB tiesisko regulējumu; un c) ir saskaņā ar Eurosistēmas/ECBS un ECB politiku.

Apspriešanās pienākums saskaņā ar Lēmumu 98/415/EK ir izstrādāts tā, lai tas darbotos kā preventīva sistēma, kura novērš potenciāli nesaderīgu vai pretrunīgu valstu tiesību aktu dēļ radušās problēmas. Apspriedēm ar ECB tādēļ jānotiek tad, kad tiesību akts vēl ir projekta izstrādes stadijā un jo īpaši stadijā, kurā attiecīgā tiesību akta sagatavošanā un pieņemšanā iesaistītās valstu iestādes var lietderīgā veidā ņemt vērā ECB atzinumu.

Praksē apspriešanās ar ECB pienākums ir jāvis dalībvalstīm nodrošināt, ka valstu tiesību akti, tostarp to nacionālo centrālo banku (NCB) statūti, atbilst Līgumam un ECBS Statūtiem.

Lēmumā 98/415/EK noteiktajai apspriešanās procedūrai ir arī vairākas citas priekšrocības. Tā ir noderīga informācijas un speciālo zināšanu apmaiņai. Apspriešanās ir nozīmīgs līdzeklis ECB informēšanai par dalībvalstu tiesību aktu attīstību ECB kompetences jomās. Zināšanas, ko ECB gūst izvērtējot tiesību aktu projektus, par kuriem ar to apspriežas, palīdz veidot pašas ECB pozīciju, piemēram, Savienības vai starptautiskās apspriedēs, kurās tiek izskatīti līdzīgi jautājumi. Turklāt ECB atzinumi veicina dalībvalstu tiesību aktu harmonizāciju ECB kompetences jomās un sniedz ieguldījumu valstu tiesību aktu kvalitātes uzlabošanā, jo tie pamatojas zināšanās, ko ECB guvusi, pildot savus uzdevumus³. ECB atzinumi var

² Lieta C-11/00 *Eiropas Kopienu Komisija pret Eiropas Centrālo banku*, [2003] EU:C:2003:395, jo īpaši sprieduma 110. un 111. punkts. Šajā lietā Tiesa atzina par pamatotu Komisijas prasību un atcēla Eiropas Centrālās bankas 1999. gada 7. oktobra Lēmumu ECB/1999/5 par krāpšanas novēršanu (OV L 291, 13.11.1999. 36. lpp.). Spriedums ir nozīmīgs ECB padomdevēja funkcijas precizēšanai, jo Tiesa, atbildot uz ECB lūgumu, pirmo reizi izvērtēja Līguma 127. panta 4. punkta mērķus.

³ Skatīt Ģenerāladvokāta Atzinuma Lietā C-11/00 140. punktu, kas apstiprināts Tiesas sprieduma 110. punktā.

būt arī avots, kuru ņem vērā Tiesa, izskatot lietas par attiecīgo tiesību aktu atbilstību Līgumam, vai valstu tiesas, izskatot lietas par attiecīgo tiesību aktu interpretāciju vai spēkā esamību.

Tāpat kā citu Savienības iestāžu atzinumi ECB atzinumi nav saistoši. Citiem vārdiem sakot, valstu likumdevējiem nav jāievēro ECB atzinums. Tomēr Lēmumā 98/415/EK noteiktā sistēma ir izveidota tā, lai valstu tiesību aktus pieņemtu tikai pēc ECB atzinuma pienācīgas izvērtēšanas. Šī sistēma ir izrādījies efektīva, un valstu likumdevēji parasti ir piekrituši grozīt vai pat atsaukt tiesību aktu projektus, nevis pieņēmuši tādus aktus, kas ir pretrunā ECB pozīcijai.

Visbeidzot, apspriešanās pienākums sniedz ieguldījumu ECB ārējā komunikācijā ar sabiedrību un tirgiem. ECB īsteno politiku, kas veicina caurredzamību, un tādēļ atzinumi, kas tapuši apspriešanās ar valstu iestādēm rezultātā, parasti tiek publicēti ECB interneta vietnē tūlīt pēc to pieņemšanas un tai sekojošās paziņošanas iestādei, kura apspriežas.

3 Pienākums apspriesties ar ECB

3.1 Iestādes, kuras apspriežas

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. un 2. punkts:

1. Dalībvalstu iestādes apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem tās kompetences jomā atbilstīgi Līgumam (...).

2. Neiesaistīto dalībvalstu iestādes ar ECB apspriežas arī par tiesību aktu projektiem attiecībā uz monetārās politikas līdzekļiem.

3.1.1 Iestādes, uz kurām attiecas pienākums apspriesties

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkts nosaka, ka pienākums apspriesties ar ECB par tiesību aktiem, kas ir tās kompetencē, attiecas uz "dalībvalstu iestādēm". Tā kā Lēmums 98/415/EK attiecas uz visām dalībvalstīm, izņemot Apvienoto Karalisti, attiecīgās iestādes ir ne tikai to dalībvalstu, kuru valūta ir euro ("euro zonas dalībvalstu"), iestādes, bet arī to dalībvalstu, kuru valūta nav euro, ("ārpus euro zonas dalībvalstu") iestādes, kas nav Apvienotās Karalistes iestādes.

Lēmuma 98/415/EK 3. panta 1. punkts precizē, ka dalībvalstu iestādes ir "iestādes, kuras izstrādā kādu tiesību aktu". Turklāt no Lēmuma 98/415/EK 4. panta izriet, ka iestāde, kura apspriežas, var būt iestāde, kura nav ne "iestāde, kas pieņem tiesību aktu", ne "iestāde, kas ierosinājusi tiesību aktu".

Pieredze rāda, ka ar ECB ir apspriedušās ļoti dažādas iestādes. Gadījumos, kuros tiesību akts tiek izskatīts valsts parlamentā, ar ECB parasti ir apspriedies ministrs, kurš atbild par ECB kompetences jomā esošā tiesību akta projekta izstrādi. Gadījumos, kuros tiesību aktu nav ierosinājusi valdība, bet ir izdarījis valsts parlamenta loceklis, pienākums apspriesties ar ECB attiecas uz parlamentu, kā tas izklāstīts tālāk tekstā⁴. Dažos gadījumos apspriešanās tiek virzīta ar NCB palīdzību, kura rīkojas tiesību akta pieņēmējas iestādes vārdā vai kā iestāde, kurai pašai ir tiesības pieņemt tiesību aktus.

Citu procedūru ietvaros pieņemto tiesību aktu gadījumā ar ECB parasti ir apspriedusies iestāde, kuras kompetencē ir akta pieņemšana, piemēram, attiecīgais valsts valdības loceklis vai NCB, kam ir tiesības izdot tiesību aktus.

⁴ Skatīt šo norādījumu 3.1.2. sadaļu.

Visbeidzot, ar ECB ir apspriedušās valstu iestādes, kuras *de jure* vai *de facto* bija iesaistītas akta pieņemšanas procesā, piemēram, NCB, uzraudzības iestādes, konkurences iestādes, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas iestādes vai tīpašas struktūras, piemēram, euro ieviešanas padomes. Šādos gadījumos ECB uzskatīja, ka apspriešanās ir likumīga, ja ir acīmredzams, ka attiecīgās iestādes rīkojas ierosinātājas vai pieņēmajas iestādes vārdā.

3.1.2 Valstu parlamentu loma

Valstu parlamenti var būt iestādes, "kuras izstrādā tiesību aktus", Lēmuma 98/415/EK izpratnē arī tad, ja tie apspriež tiesību aktu projektus, kas ir ECB kompetencē un ko ierosinājis viens vai vairāki parlamenta locekļi⁵. Valstu parlamenti, pamatojoties uz to procedūras noteikumiem, jālemj par to, kā ievērot pienākumu iesniegt ECB atzinuma saņemšanai tiesību aktu projektus, ko ierosinājis viens vai vairāki to locekļi un kas ir ECB kompetencē. Par valsts parlamenta locekļu saskaņā ar valsts likumiem ierosinātu tiesību akta projektu ar ECB pēc savas iniciatīvas var apspriesties arī attiecīgās valsts valdība.

3.2 Tiesību aktu projekti, uz kuriem attiecas pienākums apspriesties

Lēmuma 98/415/EK 1. panta 1. punkts:

1. Šajā lēmumā

(...)

"tiesību akta projekts" nozīmē tādu tiesību aktu, kurš pēc tam, kad tas kļūst juridiski saistošs un vispārēji piemērojams attiecīgās dalībvalsts teritorijā, paredz noteikumus neierobežotam skaitam gadījumu un ir adresēts nenoteiktam skaitam fizisku vai juridisku personu.

Saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punktu dalībvalstu iestādēm ir pienākums apspriesties ar ECB par "tiesību aktu projektiem", kas ir ECB kompetencē. Lēmuma 98/415/EK 1. panta 1. punkts definē "tiesību akta projekta" jēdzienu. Šī definīcija norāda uz aktiem, kuri pēc tam, kad tie kļūst juridiski saistoši un vispārēji piemērojami visā (vai ģeogrāfiski nodalītā teritorijā) attiecīgajā dalībvalstī, paredz noteikumus neierobežotam skaitam gadījumu un ir adresēti nenoteiktam skaitam personu. Tas attiecas arī uz valdības izstrādātiem tiesību aktu

⁵ Tas attiecas arī uz gadījumiem, kuros parlamenta locekļi piedāvā grozījumus valdības ierosinātos tiesību aktu projektos, kas potenciāli varētu izraisīt tiesību akta projekta nonākšanu ECB kompetencē.

projektiem, kuru pieņemšana tos pārvērš spēkā esošās tiesību normās neatkarīgi no šādas spēkā esamības darbības laika.

Šī definīcija neaptver tiesību aktu projektus, kuru vienīgais mērķis ir Kopienas direktīvu transponēšana valsts tiesību aktos⁶.

3.2.1 Juridiski saistoši akti

Pienākums apsprieties attiecas ne tikai uz tiesību aktu projektiem, kas paredzēti pieņemšanai parlamentā. Lēmums 98/415/EK aptver jebkura veida juridiski saistošus noteikumus, tostarp noteikumus ar likuma spēku un sekundāros tiesību aktus.

Noteikumi ar likuma spēku

Noteikumi ar likuma spēku ir likumi, kurus kā neatliekamus un ārkārtējus pieņem valdība un kuri ir pilnībā spēkā esoši. Parasti šādus noteikumus ar likuma spēku jāratificē parlamentam, kas var notikt neilgi laiku vai vairākus mēnešus pēc pieņemšanas. Noteikumi ar likuma spēku tādēļ ir "tiesību aktu projekti", par kuriem jāapspiežas ar ECB pirms to pieņemšanas valdībā neatkarīgi no to neatliekamības vai ārkārtējo nepieciešamību⁷.

Sekundārie tiesību akti

Ar ECB nav jāapspiežas par sekundāriem tiesību aktiem, t.sk. vispārēji piemērojamiem NCB vai uzraudzības iestāžu aktiem, kuri īsteno primāros tiesību aktus, kas ir ECB kompetencē. Ņemot vērā Lēmuma 98/415/EK mērķus, ir skaidrs, ka ECB atzinums jālūdz tikai par tādiem sekundārajiem tiesību aktiem, kuru saturs cieši saistīts ar ECB uzdevumiem un kuru ietekme uz ECB kompetencē esošajiem jautājumiem atšķiras no pašu primāro tiesību aktu ietekmes. TPiemēram, parasti dalībvalstīm nav pienākuma apsprieties ar ECB, par jautājumiem, kas saistīti ar procedūru.

Pienākums apsprieties ar ECB par grozījumiem tiesību akta projektā, kurš jau iesniegts ECB atzinuma saņemšanai, attiecas uz satura grozījumiem, kas skar tiesību akta projekta būtību. Ir lietderīgi nodalīt divas atšķirīgas situācijas. Pirmajā situācijā satura grozījumi tiek ierosināti stadijā, kurā ECB vēl nav pieņēmusi savu atzinumu. Šādā gadījumā ECB sagaida, ka iestāde, kura apspriežas, grozīto tiesību akta projektu cik drīz vien iespējams iesniegs ECB, lai atzinums varētu pamatoties uz jaunāko tiesību akta redakciju. Otrajā situācijā satura grozījumi tiek ierosināti pēc

⁶ Skatīt šo norādījumu 3.4. sadaļu.

⁷ Jāatzīmē, ka, ņemot noteikumu ar likuma spēku pieņemšanai piemītošo neatliekamību un ārkārtējo nepieciešamību, saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 3. panta 2. punktu (sk. šo norādījumu 4.3. sadaļu) iestāde, kura apspriežas, var samazināti laiku, kurā ECB jāsniedz savs atzinums.

ECB atzinuma pieņemšanas. Šādā gadījumā ar ECB jāapspriežas par šiem grozījumiem. Apspriešanās nav vajadzīga, ja grozījumu mērķis pēc būtības ir ECB atzinumā paustā viedokļa iekļaušana tiesību aktā. Tomēr ECB atzinīgi novērtē ziņas par reakciju uz tās atzinumiem un minēto grozījumu sīkāku izklāstu informācijas nolūkā.

3.3 ECB kompetences jomas

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkts nosaka, ka valstu iestādes apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem "tās kompetences jomā atbilstīgi Līgumam." Tas, protams, attiecas uz tiesību aktu projektiem, kuri skar galvenos uzdevumus, kurus veic ar ECBS palīdzību saskaņā ar Līguma 127. panta 2. punktu (t.i., Savienības monetārās politikas noteikšana un īstenošana, valūtas maiņas operāciju veikšana, dalībvalstu ārvalstu valūtas rezervju turēšana un pārvaldīšana un maksājumu sistēmu vienmērīgas darbības veicināšana) un ECBS Statūtu 16. pantu (euro banknošu emisija). Tas aptver arī tiesību aktu projektus, kas ietekmē citus Līgumā noteiktos ECBS uzdevumus, tostarp tos īpašos uzdevumus saistībā ar politikas nostādņiem, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenčiālo uzraudzību un kas ECB uzticēti saskaņā ar Līguma 127. panta 6. punktu.

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkts uzskaita virkni jautājumu kategoriju, kuras nepārprotami tiek uzskatītas par ECB kompetencē esošām. Valstu iestādēm ar ECB jāapspriežas par tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar šiem jautājumiem.

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkts:

"1. Dalībvalstu iestādes apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem tās kompetences jomā atbilstīgi Līgumam un, jo īpaši, saistībā ar:

- valūtas lietām,
 - maksāšanas līdzekļiem,
 - valstu centrālajām bankām,
 - monetārās, finanšu, banku, maksājumu sistēmu un maksājumu bilances statistikas vākšanu, apkopošanu un izplatīšanu,
 - maksājumu un norēķinu sistēmām,
 - noteikumiem, ko piemēro finanšu iestādēm tiktāl, ciktāl tie materiāli ietekmē finanšu iestāžu un tirgu stabilitāti."
-

ECB kompetences jomu neizsmeļošs uzskaitījums

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta un 3. apsvēruma formulējums norāda, ka uzskaitījums 2. panta 1. punktā nav izsmeļošs.

Turklāt Lēmuma 98/415/EK 2. panta 2. punkts nosaka, ka ārpus euro zonas dalībvalstu (izņemot Apvienoto Karalisti) iestādes ar ECB apspriežas par tiesību aktu projektiem attiecībā uz monetārās politikas instrumentiem.

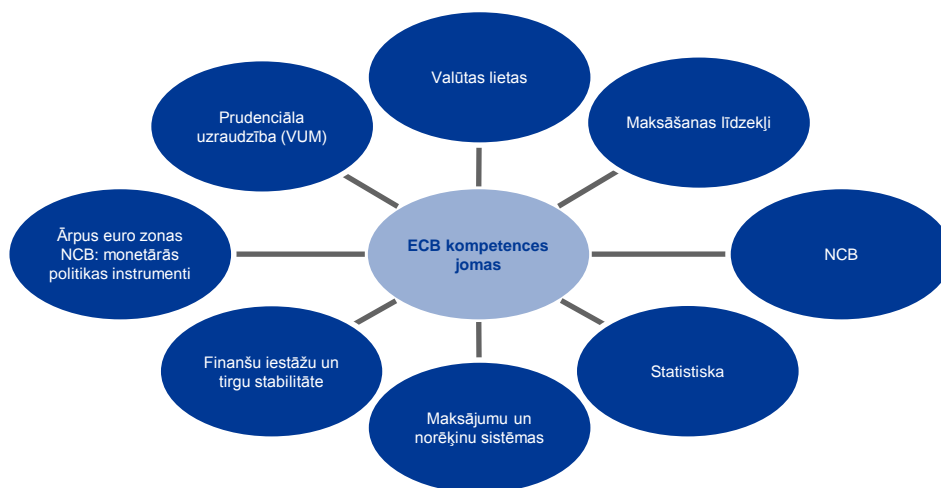
Lēmuma 98/415/EK 2. panta 2. punkts:

"2. Neiesaistīto dalībvalstu iestādes ar ECB apspriežas arī par tiesību aktu projektiem attiecībā uz monetārās politikas līdzekļiem."

Lēmums 98/415/EK paredz šo atšķirību euro zonas un ārpus euro zonas dalībvalstu starpā tādēļ, ka euro zonas dalībvalstu iestādes vairs nelemj par monetārās politikas instrumentiem (piemēram, obligāto rezervju sistēmu). Tomēr Lēmuma 98/415/EK 5. apsvērums precizē, ka pienākums apsprieties neaptver ārpus euro zonas dalībvalstu iestāžu lēmumus saistībā ar to monetārās politikas īstenošanu (piemēram, lēmumus, ar kuriem nosaka procentu likmes).

2. attēls

ECB kompetences jomu neizsmeļošs uzskaitījums

Avots: ECB.

Visi ECB atzinumi par tiesību aktu projektiem tiek publicēti ECB interneta vietnē. Tie ir klasificēti attiecīgās ECB kompetences jomu sadaļās (statistika, maksājumu un norēķinu sistēmas utt.). ECB atzinumu nosaukumi un saturs šaubu gadījumos sniedz noderīgas norādes par to, vai uz valsts tiesību akta projektu attiecas Lēmumā 98/415/EK noteiktais pienākums apsprieties ar ECB.

3.3.1 Valūtas jautājumi un maksāšanas līdzekļi

ECB atzinumi valūtas jautājumu un maksāšanas līdzekļu kategorijā aptver tiesību aktu projektus, kas attiecas uz vairākiem jautājumiem, piemēram, pasākumi, kas saistīti ar euro ieviešanu (nacionālās valūtas denominācijas maiņa, publiskā un privātā parāda denominācijas maiņa, paralēlās cenas, noapaļošanas noteikumi, valsts standarta likmju maiņa, utt.), likumīgi maksāšanas līdzekļi, piemēram, monētas, autortiesības attiecībā uz banknotēm un monētām, viltošanas novēršana, banknošu un monētu derīguma pārbaude, skaidrās naudas maksājumu ierobežojumi un elektroniskās naudas emisija.

3.3.2 Nacionālās centrālās bankas

Ievērojams skaits ECB atzinumu tiek sniegti par tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar NCB. Tie attiecas uz tiesību aktiem, kas skar NCB vai tās valdes locekļus statusu, jo īpaši saistībā ar dažādiem centrālās bankas neatkarības aspektiem. Vairāki atzinumi attiecas arī uz NCB uzdevumiem un monetāro politiku, tostarp atbilstību Līguma 123. pantā noteiktajam monetārās finansēšanas aizliegumam, NCB ārvalstu valūtas rezervēm un ārpus euro zonas dalībvalstu NCB obligāto rezervju prasībām. Citos atzinumos, piemēram, apskatīti institucionāli grozījumi NCB, to grāmatvedība, pārskatu sniegšana un revīzija, dalība starptautiskās monetārās organizācijās, privilēģēta piekļuve, prudenciāla uzraudzība, dienesta noslēpums un jebkuri citi NCB darbības regulējuma aspekti, kas iekļauti NCB statūtos. ECB tāpat bieži lūgts sniegt atzinumu par tiesību aktu projektiem, kas skar ar ECBS nesaistītus NCB uzdevumus, jo īpaši, lai izvērtētu, vai šie uzdevumi ir saderīgi ar ECBS mērķiem un uzdevumiem⁸.

3.3.3 Monetārās, finanšu, banku, maksājumu sistēmu un maksājumu bilances statistikas vākšana, apkopošana un izplatīšana

ECB pilnvaras saistībā ar statistikas informācijas vākšanu ir izklāstītas ECBS Statūtu 5. pantā. Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas (EK) Nr. 2533/98 par Eiropas Centrālās bankas vāktu statistikas informāciju⁹ 4. pants nosaka, ka dalībvalstis "pašas organizē statistikas jomu un pilnībā sadarbojas ar ECBS, lai nodrošinātu pienākumu izpildi, kas ir saskaņā ar Statūtu 5. pantu". ECB apzinās, ka dalībvalstīs ir atšķirīgas pārskatu sniegšanas prasības. Tādēļ tad, kad ar ECB apspriežas par nacionālajām pārskatu sniegšanas prasībām, tā parasti izsaka vispārīgas piezīmes, kuru mērķis ir vērst uzmanību uz jautājumiem, kas tiesību akta projektā varētu tikt precizēti. Attiecīgās apspriešanās attiecās uz, piemēram, maksājumu bilances statistiku, statistikas datu nosūtīšanu starp ECB un ECBS un ārpus euro zonas NCB,

⁸ Saskaņā ar ECBS Statūtu 14.4. pantu NCB ir atļauts veikt funkcijas, kas atšķiras no ECBS Statūtos norādītajām, ja vien ECB Padome neuzskata, ka tās ir pretrunā ECBS mērķiem un uzdevumiem.

⁹ OV L 318, 27.11.1998., 8. lpp.

valstu statistikas pārskatu prasībām attiecībā uz dažādiem finanšu instrumentiem un investīciju pozīcijām, kā arī ārpus euro zonas NCB lomu statistikas datu vākšanā.

3.3.4 Maksājumu un norēķinu sistēmas

Iepriekšējās konsultācijas maksājumu un norēķinu sistēmu kategorijā attiecās uz tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar dažādiem maksājumu un norēķinu sistēmu darbības aspektiem, piemēram, pārraudzība, centrālie darījuma partneri, norēķinu galīgums, neto norēķini vai reālā laika bruto norēķini, tīrvērte, nodrošinājums, kā arī nulles stundas noteikums (*zero-hour rule*).

3.3.5 Noteikumi, ko piemēro finanšu iestādēm tiktāl, ciktāl tie materiāli ietekmē finanšu iestāžu un tirgu stabilitāti

Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta sestais ievilkums atsaucas uz "noteikumiem, ko piemēro finanšu iestādēm tiktāl, ciktāl tie materiāli ietekmē finanšu iestāžu un tirgu stabilitāti." Lēmuma 98/415/EK 3. apsvēruma nosaka, ka šī kategorija "neietekmē pašreizējo kompetenču sadalījumu attiecībā uz kredītiestāžu uzraudzības un finanšu sistēmas stabilitātes politiku." Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta sesto ievilkumu jāvērtē arī saistībā ar ECBS Statūtu 25.1. pantu, kas nosaka, ka dalībvalstu kompetentās iestādes "var" apspriesties ar ECB par "Savienības tiesību aktu īstenošanu attiecībā uz kredītiestāžu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti." Turklāt no Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta izriet, ka dalībvalstis "apspiežas" ar ECB, ja ierosinātie tiesību akti "būtiski ietekmē" finanšu stabilitāti, izņemot gadījumus, ja šo tiesību aktu vienīgais mērķis ir Savienības direktīvu transponēšana, kā tas noteikts 1. panta 2. punktā.

To atzinumu skaits, ko ECB sniegusi saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta sesto ievilkumu, ievērojami pieaudzis pēdējos gados. ECB ir pieņēmusi vairākus atzinumus, apspriežoties par ierosinātiem grozījumiem dalībvalstu uzraudzības iestāžu struktūrā. Tāpat ar ECB regulāri notikusi apspriešanās par nozīmīgiem grozījumiem kredītiestāžu un finanšu iestāžu uzraudzības režīmā, kā arī apspriešanās par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un terorisma finansēšanas noteikumiem, kā arī finanšu iestāžu reorganizāciju un likvidāciju. Apspriešanās ar ECB bieži notikusi par tiesību aktu projektiem, kam potenciāli varētu būt nozīmīga ietekme uz tirgiem, piemēram, tiesību aktiem attiecībā uz vērtspapīrošanas režīmu un vērtspapīru dematerializāciju, kā arī par tiesību aktiem, kas ietekmē gan finanšu tirgus, gan ECB cenu stabilitātes pamatmērķi (piemēram, noteikumi par aizdevumiem, kas tiek indeksēti saskaņā ar inflāciju).

ECB arī sniegusi vairākus atzinumus nesenās finanšu krīzes kontekstā, kuros valstu tiesību aktu mērķis bija noguldījumu garantiju shēmu uzlabošana vai finanšu tirgus stabilitātes nodrošināšana vai stiprināšana.

Visbeidzot, apspriešanās ar ECB notikusi par dažādiem tiesību aktu projektiem, kam potenciāli varētu būt ietekme uz brīvu kapitāla apriti, valūtas kursu politiku

(piemēram, finanšu darījumu nodoklis) un citiem ekonomiski nozīmīgiem tiesību aktu projektiem.

Attiecībā uz juridisko pamatu, lai ar ECB apspriestos par valsts tiesību aktu projektiem saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (VUM), Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta sestā ievilkuma formulējumā un jo īpaši atsauci uz gadījumiem, kuri "materiāli ietekmē" finanšu stabilitāti nebūtu jāuzskata par tādu, kas ierobežo pienākumu apspriesties ar ECB. Kā norādīts iepriekš tekstā Lēmuma 98/415/EK 3. apsvērumā un 2. pants skaidri norāda, ka jomu uzskaitījums Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punktā nav izsmeļošs. Līdz šim ECB atzinumi par tiesību aktu projektiem, kas saistīti ar kredītiestāžu prudenciālu uzraudzību (t.sk. valstu juridiskā regulējuma izveidi, lai atspoguļotu VUM izveidi), pamatojušies un Lēmuma 98/415/EK 2. panta 1. punkta sešo ievilkumu. Līdz ar VUM izveidi uzraudzības uzdevumi tagad arī ir iekļauti ECB kompetences jomās tās padomdevēja funkcijas vajadzībām saskaņā ar Līguma 127. panta 4. punktu.

3.4 Īstenošanas tiesību akti

Lēmuma 98/415/EK 1. panta 2. punkts:

2. Ar tiesību aktu projektiem nesaprot tādus projektus, kuru vienīgais mērķis ir Savienības direktīvu transponēšana dalībvalstu tiesību aktos.

Kā minēts iepriekš, saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 1. panta 2. punktu dalībvalstīm nav jāapspiežas ar ECB par Savienības direktīvu transponēšanu nacionālajos tiesību aktos. Šī izņēmuma pamatā ir apsvērumi, ka ECB saskaņā ar Līguma 127. panta 4. punktu jau būs sniegusi atzinumu par ierosināto Savienības aktu, un tādēļ nav nepieciešams ECB padomdevēja funkciju attiecināt arī uz valstu tiesību aktu projektiem, kuri tikai transponē šo Savienības aktu. Līdzīgi, ECB uzskata, ka šis izņēmums attiecas arī uz valstu tiesību aktu projektiem, kuru mērķis ir īstenot Savienības regulas, ar nosacījumu, ka tiesību aktiem uz ECB kompetencē esošajiem jautājumiem nav citādas ietekmes, kā attiecīgās regulas (par kuru ar ECB apspriedušās Savienības iestādes) ietekmei.

Atsevišķos gadījumos ECB ir aicinājusi valstu iestādes apspriesties ar ECB par tiesību aktu projektiem, kas transponē Savienības direktīvas, kuras ir īpaši nozīmīgas ECBS. Piemēram, tas tika darīts attiecībā uz Norēķinu galīguma direktīvu¹⁰, Nodrošinājuma direktīvu¹¹ un to vēlākajiem grozījumiem¹². ECB atzinumi,

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās (OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/47/EK (2002. gada 6. jūnijs) par finanšu nodrošinājuma līgumiem (OV L 168, 27.6.2002., 43. lpp.).

apspriežoties par ievērojamu daudzumu tiesību aktu projektu, kuru mērķis bija abu minēto direktīvu transponēšana valstu tiesību aktos, sniedza lietderīgu ieguldījumu Eurosistēmas operāciju tiesiskā regulējuma un finanšu sistēmas stabilitātes nostiprināšanā.

Iepriekš ECB arī pēc savas iniciatīvas sniegusi atzinumu¹³ par Pasta maksājumu pakalpojumu līguma ratifikāciju vai īstenošanu, un aicinājusi valstu iestādes apspriesties ar ECB, ja noteikti valsts tiesību aktu projekti ir plašāki par šī līguma ratifikāciju.

Dažreiz dalībvalstis pēc pašu iniciatīvas apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem, kuru mērķis ir direktīvu transponēšana, lai gan tām nav pienākuma un tās nav aicinātas to darīt, piemēram, jomās, kurās pēc dalībvalstu ieskata ECB ir speciālas zināšanas. Šādos gadījumos ECB parasti ir gatava atbildēt uz jebkuru oficiālu vai neoficiāli brīvprātīgu valsts apspriešanās lūgumu un paust apsvērumus par sagatavotajiem transponēšanas pasākumu projektiem pat tad, ja nav oficiāla pienākuma apspriesties ar ECB, bet tikai tiktāl, ciktāl attiecībā uz tiesību aktu projektiem nepieciešami specifiski komentāri saistībā ECB kompetences jomām.

Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (ESRK) tika izveidota 2010. gada decembrī kā jauna struktūra, kura pilnvarota pārraudzīt risku finanšu sistēmā kopumā. ESRK cita starpā var sniegt ieteikumus savās kompetences jomās, un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1092/2010¹⁴ 17. pantu tā kontrolē savu ieteikumu ievērošanu. Ņemot vērā ESRK lomu šādos jautājumos, ar ECB nav jāapspriežas par tiesību aktu projektiem, kuri īsteno ESRK ieteikumus.

¹² Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/44/EK (2009. gada 6. maijs), ar ko Direktīvu 98/26/EK par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās un Direktīvu 2002/47/EK par finanšu nodrošinājuma līgumiem groza attiecībā uz saistītām sistēmām un kredītpasībām (OV L146, 10.6.2009, 37. lpp.), šis ir grozījums, par kuru ECB aicināja dalībvalstis apspriesties. Papildus 2010. un 2011. gadā tika pieņemti vēl divi grozījumi.

¹³ CON/2010/85.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1092/2010 (2010. gada 24. novembris) par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu (OV L 331, 15.12.2010, 1. lpp.).

4 Apspriešanās procedūra

Lēmuma 98/415/EK 4. pants:

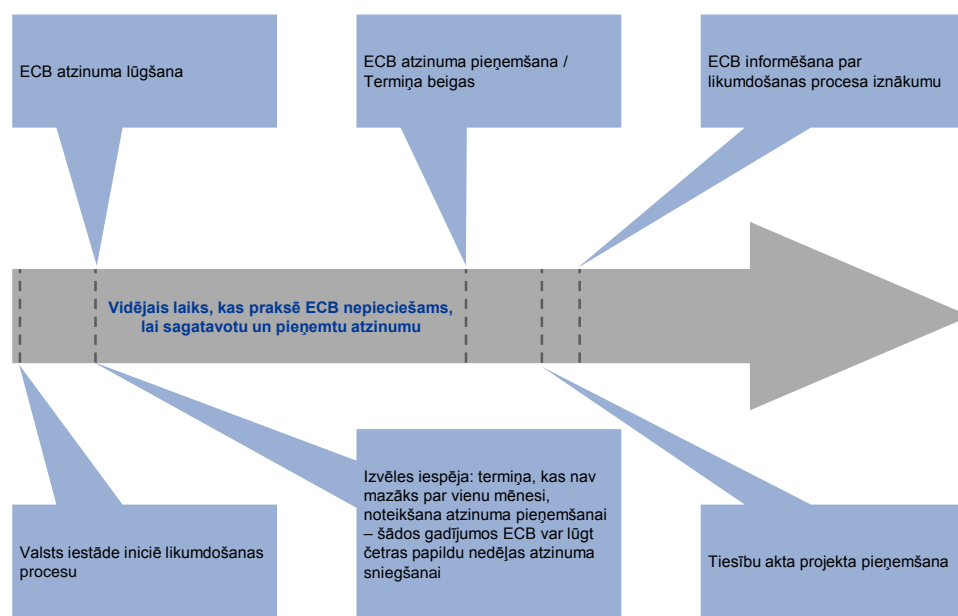
Katra dalībvalsts veic efektīvus pasākumus, kas vajadzīgi šā lēmuma ievērošanai. Tādā nolūkā attiecīgā dalībvalsts apspriešanos ar ECB rīko savlaicīgi tā, lai iestāde, kas ierosinājusi konkrētā tiesību akta projektu, ECB atzinumu varētu ņemt vērā, pirms pieņemt galīgo lēmumu par aktu pēc būtības, kā arī nodrošina ECB atzinuma paziņošanu iestādei, kas pieņem konkrēto tiesību aktu, ja tā ir cita iestāde, nekā akta projekta izstrādātāja iestāde.

4.1 Apspriedēm ar ECB vajadzīgais laiks

Saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 4. pantu ar ECB jāapspriežas pienācīgā likumdošanas procesa stadijā. No tā izriet, ka apspriedei jānotiek likumdošanas procesa posmā, kurš ECB sniedz pietiekami daudz laika tiesību akta projekta izvērtēšanai (un vajadzības gadījumā – tulkošanai) un tās atzinuma pieņemšanai visās vajadzīgajās valodās. Tas arī dod iespēju attiecīgajām valstu iestādēm izskatīt ECB atzinumu pirms tiesību akta pieņemšanas.

3. attēls

Apspriešanās par tiesību aktu projektiem procedūra

Avots: ECB.

Ja tiesību akta projektu izstrādā iestāde, kas nav pieņēmēja iestāde, Lēmuma 98/415/EK 4. pants norāda uz to, ka apspriešanās par šādiem tiesību aktiem notiek laikā, kas tiesību akta projekta ierosinātājai iestādei paredz iespēju izvērtēt to, vai nepieciešams grozīt projektu, lai ņemtu vērā ECB atzinumu, t.i., pirms tiesību akta nosūtīšanas pieņēmējai iestādei. tajā pašā laikā 4. pants neliedz valstu iestādēm saskaņā ar to likumdošanas procedūrām veikt pasākumus, kas neietekmē tiesību akta projekta saturu.

No Lēmuma 98/415/EK 3. panta 4. punkta formulējuma izriet, ka dalībvalstīm ir pienākums apturēt tiesību akta projekta pieņemšanu līdz ECB atzinuma saņemšanai. Tas nenozīmē, ka līdz ECB atzinuma saņemšanai jāaptur viss valsts likumdošanas process (piemēram, parlamenta komisiju sagatavošanās darbs, valsts iestāžu sniegto atzinumu apspriešana, utt.). Tas nozīmē to, ka pieņēmējai iestādei pirms lēmuma pieņemšanas par akta saturu ir jābūt iespējai pienācīgi apsvērt ECB atzinumu. Ja noteikts termiņš ECB atzinuma sniegšanai¹⁵ un ja šis termiņš ir beidzies, attiecīgā valsts iestāde var atsākt pieņemšanas procesu. Bet pat šādā gadījumā līdz brīdim, kamēr tiesību akts nav pieņemts, valsts iestādēm ir pienākums izskatīt ECB atzinumu.

ECB prezidents 2011. gada oktobrī nosūtīja vēstuli visām valstu iestādēm, kas veic apspriešanos, atgādinot, ka tām "jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu Lēmuma 98/415/EK izpildi, piemērotā likumdošanas procesa posmā savlaicīgi apspriežoties ar ECB par tās kompetencē esošo tiesību aktu projektiem¹⁶ saskaņā ar minētā lēmuma 4. pantu." ECB prezidents arī ieteica "noteikt attiecīgu iekšējo procedūru, lai nodrošinātu, ka apspriešanās ar ECB notiek atbilstošā likumdošanas procesa posmā, dodot iestādei, kas lūgusi atzinumu, vai iestādei, kas pieņem tiesību aktu, iespēju pirms tā pieņemšanas ņemt vērā ECB atzinumu. Ja likumdošanas procesa laikā projekts tiek būtiski grozīts, apspriešanās jāveic atkārtoti."

4.2 Atzinuma lūgums

4.2.1 Lūguma forma un pievienotie dokumenti

Oficiālu atzinuma lūgumu rakstiski adresē ECB prezidentam¹⁷. Brīdī, kad ECB prezidents saņem lūgumu sniegt atzinumu, sākas ECB atzinuma pieņemšanas procedūra. ECB atzinīgi novērtē neoficiālu komunikāciju darbinieku līmenī starp valsts iestādi, kura veic apspriešanos, un ECB Juridisko dienestu. Tomēr oficiālā apspriešanās procedūra sākas tikai tad, kad ECB prezidents saņēmis oficiālu lūgumu sniegt atzinumu.

¹⁵ Skatīt šo norādījumu 4.3 sadaļu.

¹⁶ Tas attiecas arī uz normām, kuras neapstiprina parlaments. Pienākums apsprieties neattiecas tikai uz tiesību akta projektiem, kuru vienīgais mērķis ir Savienības tiesību aktu transponēšana.

¹⁷ ECB ir arī gatava saņemt pienācīgi parakstītus un adresētus lūgumus sniegt atzinumu pa faksu kā skenētu pielikumu, kā arī pa elektronisko pastu: office.president@ecb.europa.eu un ecb.secretariat@ecb.europa.eu.

Lūgumā jāiekļauj tiesību akta projekta redakcija, kas ir pietiekami stabila, lai ECB varētu sniegt savu atzinumu.. Ja tiesību akta projekts satur ievērojamu skaitu noteikumu, kas attiecas uz dažādiem jautājumiem, ECB iesaka iestādei, kura apspriežas, norādīt tiesību akta projekta noteikumus, par kuriem jo īpaši lūgti ECB komentāri. tas ir īpaši svarīgi, ja tiesību akta projekts galvenokārt transponē vai īsteno Savienības tiesību aktus, bet tajā iekļauti arī papildu noteikumi, kas pārsniedz transponēšanas robežas.

ECB iesaka iestādei, kura apspriežas, iekļaut arī īsu paskaidrojuma rakstu, kurš apraksta: saturu un galvenos mērķus; stadiju, kurā dokuments atrodas valsts likumdošanas procesā; kā arī tādu kontaktpersonu vārdu un ziņas par tām, kuras ir pieejamas, lai atbildētu uz jautājumiem par tiesību akta projektu, kuri var rasties laikā, kurā ECB sagatavo savu atzinumu. ECB iesaka iestādei, kas apspriežas, norādīt termiņu, kurā ECB jāsniedz savs atzinums¹⁸.

Atzinuma sniegšanai par valsts tiesību aktu vajadzīgie dokumenti

Vajadzīgs	Ieteicams	Pēc izvēles
Rakstisks atzinuma lūgums ECB prezidentam	Īss paskaidrojuma raksts, norādot: tiesību akta saturu un galvenos mērķus; stadiju valsts likumdošanas procesā; un ziņas par kontaktpersonu.	Norāde par termiņu ECB atzinuma sniegšanai.
Tiesību akta projekta kopija	Ja valsts tiesību akta projekts ir garš/sarežģīts, norāde par tiesību akta noteikumiem , par kuriem jo īpaši lūgti ECB komentāri. Ja atzinums lūgts kā ārkārtēji steidzams, vēlams sniegt paskaidrojuma raksta un galveno apspriešanai iesniegto tiesību akta noteikumu tulkojums angļu valodā .	

4.2.2 Lūguma valoda

Lūgumu sniegt atzinumu un pievienotos dokumentus var iesniegt attiecīgās dalībvalsts valsts valodā (vai vienā no dalībvalsts valsts valodām, ja tādu ir vairāk par vienu). Gadījumos, ja lūgums iesniegts kā ārkārtēji steidzams¹⁹, ECB labprāt saņemtu paskaidrojuma raksta un galveno apspriešanai iesniegto tiesību akta noteikumu tulkojumu angļu valodā. Tā tiek ņemts vērā tas, ka angļu valoda ir ECB darba valoda un valoda, kurā ECB Padome ar ECB Ģenerālpadomes palīdzību pieņem ECB atzinumus. Tas arī ļauj ECB sākt darbu ar atzinumu nekavējoties, negaidot tulkojuma sagatavošanu. Tomēr, šāda tulkojuma neesamībai nevajadzētu aizkavēt lūgumu sniegt ECB atzinumu.

¹⁸ Skatīt šo norādījumu 4.3 sadaļu.

¹⁹ Skatīt šo norādījumu 4.3 sadaļu.

4.3 Termiņi

Lēmuma 98/415/EK 3. pants:

1. Dalībvalstu iestādes, kuras izstrādā kāda tiesību akta projektu, ja tās to uzskata par vajadzīgu, var noteikt ECB termiņu, kādā sniedzams atzinums, kurš nevar būt īsāks par vienu mēnesi no dienas, kad ECB priekšsēdētājs saņēmis attiecīgu paziņojumu.
 2. Ārkārtējas steidzamības gadījumā var paredzēt īsāku termiņu. Tādā gadījumā attiecīgā iestāde min steidzamības iemeslus.
 3. ECB pēc tam, kad pagājis atbilstošs laiks, var lūgt pagarināt termiņu maksimāli vēl par četrām nedēļām. Attiecīgā iestāde šādu lūgumu nenoraida bez pietiekama pamatojuma.
 4. Ja, termiņam beidzoties, atzinums nav sniegts, attiecīgā valsts iestāde var rīkoties pēc saviem ieskatiem. Ja ECB atzinums tiek saņemts tad, kad termiņš jau beidzies, dalībvalstis tomēr nodrošina atzinuma paziņošanu 4. pantā minētajām iestādēm.
-

Lai gan Lēmums 98/415/EK nenosaka termiņu ECB atzinuma sniegšanai, pieredze rāda, ka vidējais atzinuma sniegšanas laiks ir apmēram sešas nedēļas. Tomēr process var prasīt ilgāku laiku²⁰ un laiks, kas faktiski nepieciešams atzinuma pieņemšanai, būs atšķirīgs, ņemot vērā attiecīgo tiesību aktu projektu saturu, sarežģītību un sensitivitāti.

Saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 3. panta 1. punktu dalībvalsts iestādes, kas sagatavo tiesību aktu, var, ja tās to uzskata par nepieciešamu, noteikt termiņu ECB atzinuma sniegšanai. Tomēr šis termiņš nevar būt mazāks par vienu mēnesi no dienas, kurā ECB saņēmusi paziņojumu.

Pieredze rāda, ka dalībvalstis dažreiz šo viena mēneša mazāko iespējamo termiņu interpretē kā standarta maksimālo termiņu. Vairumā gadījumu ECB atzinuma sagatavošanai un pieņemšanai nepieciešams laiks tiesību akta projekta tulkojuma angļu valodā sagatavošanai un atzinuma izstrādē iesaistīto ECB kompetento struktūrvienību darba koordinācijai, kā arī laiks, kas nepieciešams, lai saņemtu un ņemtu vērā komentārus un apsvērumus, ko rakstiskās procedūras laikā snieguši NCB prezidenti un Uzraudzības Valde, ja ECB Padome lūgusi tās viedokli.

Pieredze rāda, ka viena mēneša termiņš ir visai īss. Iespēju iestādēm, kas apspriežas, noteikt termiņu atzinuma sniegšanai tādēļ vajadzētu izmantot tikai gadījumos, kuros valstu iestādēm ir steidzama vajadzība ECB atzinumu pieņemt viena mēneša laikā. Kā ECB bieži atgādina savos atzinumos, apstāklis, ka valsts

²⁰ Skatīt šo norādījumu 4.5 sadaļu.

likumdošanas process sasniedzis kādu no pēdējām tiesību akta pieņemšanas stadijām, nav pietiekams pamats, lai iestādes, kuras apspriežas, prasītu steidzamu ECB atzinuma pieņemšanu.

Saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 3. panta 2. punktu termiņu var samazināt ārkārtējas steidzamības gadījumos. Šajos ārkārtējos izņēmuma gadījumos iestādei, kas apspriežas, nepārprotami jānorāda steidzamības iemesli. Iestādes, kuras apspriežas, tiek aicinātas ievērot norādījumu Lēmuma 98/415/EK 6. apsvērumā, kas paredz, ka iestāžu, kuras apspriežas, un ECB dialogam jādod ECB iespēja ārkārtas gadījumos sniegt savu atzinumu savlaicīgi, neierobežojot tās spēju pietiekami detalizēti izvērtēt tiesību akta projektu. ECB šādos gadījumos atzinīgi novērtētu to, ja tā saņemtu paskaidrojuma raksta un galveno apspriešanai iesniegto tiesību akta projekta noteikumu tulkojumu angļu valodā²¹. Tomēr, šāda tulkojuma neesamībai nevajadzētu aizkavēt lūgumu sniegt ECB atzinumu.

Saskaņā ar Lēmuma 98/415/EK 3. panta 3. punktu, ja iestāde, kas apspriežas, noteikusi termiņu, ECB var pienācīgā laikā lūgt šī termiņa pagarinājumu līdz četrām papildu nedēļām. 3. panta 3. punkts nosaka, ka šādu lūgumu iestāde, kas apspriežas, nevar nepamatoti noraidīt.

Lēmuma 98/415/EK 3. panta 4. punkts nosaka, ka, "ja, termiņam beidzoties, atzinums nav sniegts, attiecīgā valsts iestāde var rīkoties pēc saviem ieskatiem." Tas nozīmē, ka pēc termiņa beigām attiecīgās iestādes var turpināt tiesību akta projekta pieņemšanas procedūru, kas tika apturēta līdz ECB atzinuma saņemšanai. Tomēr tik ilgi, kamēr tiesību akts nav galīgi pieņemts, iestādei, kas apspriežas, ir pienākums izvērtēt ECB atzinumu (un darīt to zināmu pieņēmējai iestādei, ja tā ir cita iestāde).

4.4 Saņemšanas apliecinājums

Pēc lūguma sniegt atzinumu saņemšanas iestādei, kas apspriežas, tiek nosūtīts saņemšanas apliecinājums tajā pašā valodā, kurā ir apspriešanās lūgums. Ja dalībvalsts apspriežas ar ECB, neesot nepārprotamam pienākumam to darīt vai tiesību akta projektam tikai nenozīmīgi skarot ECB kompetences jomas, vai saturot tikai formālas vai administratīvas izmaiņas tiesiskajā regulējumā, tas tiks minēts apliecinājumā, norādot, vai ECB tomēr ir īpaši komentāri, kas tiks izteikti ar ECB atzinuma palīdzību.

ECB Padomes un ECB Ģenerālpadomes locekļiem tiek nosūtīti pievienotie dokumenti un to tulkojums angļu valodā. Tas tiem sniedz iespēju jau no paša sākuma iepazīties ar apspriešanās dokumentu kopumu un būt gataviem sniegt komentārus tad, kad tiem tiek iesniegts atzinuma projekts.

²¹ Skatīt arī šo norādījumu 4.2.1. un 4.2.2. sadaļu.

4.5 ECB atzinuma sagatavošana un pieņemšana

Pēc lūguma sniegt atzinumu saņemšanas ECB izveido darba grupu atzinuma sagatavošanai. Darba grupā tiek iekļauti eksperti no struktūrvienībām, uz kurām attiecas apspriešanās jautājumu loks. Atkarībā no tādiem faktoriem kā tiesību akta projekta saturs, sarežģītība un garums, kā arī tā pieejamība angļu valodā atzinuma izstrāde var ilgt dažas dienas vai vairākas nedēļas. Sagatavojot ECB atzinumu, tiek ņemti vērā arī pamatoti iemesli lūgumam sniegt ārkārtēji steidzamu atzinumu.

Atzinums ir ECB tiesību instruments, un parasti ECB Padome ir tā lēmējinstance, kura atbild par ECB atzinumu pieņemšanu. Lēmuma pieņemšanas procesā ir iesaistīti arī Ģenerālpadomes locekļi, lai tie varētu sniegt savu ieguldījumu ECB padomdevēja funkcijas izpildē. Tādēļ pēc atzinuma izstrādes pabeigšanas un ECB Valdes apstiprinājuma saņemšanas atzinuma projekts tiek iesniegts ECB Padomei komentāru sniegšanai un ECB Ģenerālpadomei apsvērumu paušanai. Tā ir rakstiska procedūra, kura parasti aizņem vienu nedēļu.

Par ECB atzinumiem, kurus pieņem saistībā ar kredītiestāžu prudencio lo uzraudzību, ECB Padome var apspriesties ar Uzraudzības valdi.

Pēc komentāru un/vai apsvērumu saņemšanas ECB rediģē atzinuma projektu un nodod to atkārtotai komentāru vai apsvērumu sniegšanai jaunā rakstiskā procedūrā, kura ilgst dažas darba dienas. Tomēr termiņš, kas šajā otrajā rakstiskajā procedūrā tiek dots komentāru un apsvērumu sniegšanai, var atšķirties, ņemot vērā apspriešanās saturu un pirmajā rakstiskajā procedūrā saņemto komentāru skaitu un sarežģītību. Otrajā rakstiskajā procedūrā ECB Padomes un ECB Ģenerālpadomes locekļi parasti sniedz komentārus un apsvērumus tikai par grozījumiem, kas veikti rediģētajā atzinuma projektā.

Iestādes, kuras apspriežas, tiek aicinātas ņemt vērā apspriešanās procedūras sarežģītību, plānojot ECB atzinuma sniegšanas laiku.

4.6 Valodu režīms

Valstu iestāžu lūgtie atzinumi tiek pieņemti attiecīgās dalībvalsts valstī valodā (vai tajā pašā valodā, kurā ir lūgums sniegt atzinumu, ja ir vairāk nekā viena valsts valoda) un angļu valodā.

4.7 Atzinuma nosūtīšana un tā turpmāka izvērtēšana

Pēc pieņemšanas atzinumu nosūta iestādei, kura apspriežas. Lēmuma 98/415/EK 4. pants nosaka, ka iestādei, kas apspriežas, "ECB atzinums jāizvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par akta saturu" un ka tai ECB atzinums jādara zināms arī pieņēmējai iestādei, ja tā nav iestāde, kura apspriežas.

Pēc lēmuma pieņemšanas procesa beigām ECB atzinīgi novērtē galīgi pieņemtā tiesību akta kopijas saņemšanu. ECB iesaka iestādei, kura apspriežas, gadījumos,

kuros par tiesību akta projektu notikusi apspriešanās ar ECB, pieņemtā tiesību akta kopiju vai norādi uz pieņemto tiesību aktu nosūtīt ECB Sekretariātam.

4.8 Publicēšana

ECB Padome ir pakāpeniski paplašinājusi tās politiku attiecībā uz dalībvalstu apspriežu caurredzamību. Kopš 2005. gada janvāra visi ECB atzinumi tiek publicēti ECB interneta lapā tūlīt pēc to nosūtīšanas iestādei, kas apspriežas, ja vien nav īpašu iemeslu atturēties no tūlītējas publicēšanas. Ja šādi īpaši iemesli ir, atzinums tiek publicēts, vēlākais, sešus mēnešus pēc tā pieņemšanas.

5 Pienākuma apspriesties ar ECB ievērošana

Lai nodrošinātu, ka tiek ievērots pienākums apspriesties ar ECB, Lēmums 98/415/EK prasa dalībvalstīm veikt pasākumus, kas nodrošinātu efektīvu Lēmuma 98/415/EK ievērošanu. ECBS rūpīgi uzrauga dalībvalstu tiesību aktu attīstību saistībā ar ECB kompetences jomām. Arī ECBS regulāri ziņo par to, kā tiek valstu iestādes ievēro pienākumu apspriesties ar ECB par tās kompetencē esošajiem tiesību aktu projektiem. Turklāt pēc tam, kad ECB konstatējusi, ka nav ievērots pienākums ar to apspriesties par tiesību aktu projektiem, kas ir tās kompetencē, ECB par to paziņo attiecīgajai kompetentajai valsts iestādei, kā arī attiecīgās dalībvalsts NCB prezidentam un Eiropas Komisijai. Nepārprotami pienākuma apspriesties ar ECB neievērošanas gadījumi, kas ir svarīgi vai atkārtoti, var arī tikt iekļauti ECB Gada pārskatā.

6 Pienākuma apspriesties ar ECB neievērošanas juridiskās sekas

Neapspriešanās ar ECB par tās kompetencē esošajiem valstu tiesību aktu projektiem ir Lēmuma 98/415/EK noteikumu pārkāpums, un tā rezultātā var tikt sākti pārkāpuma tiesvedība Tiesā. Šo tiesvedību pret attiecīgo dalībvalsti var sākt Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma 258. pantu²². Lēmumā 98/415/EK noteiktais apspriešanās pienākums ir precīzs un bez nosacījumiem, kas nozīmē to, ka personas uz to var atsaukties valstu tiesās. Tādēļ valstu tiesām var tikt lūgts spriest par tādu valsts tiesību aktu spēkā esamību vai piemērojamību, kuri pieņemti neapspriežoties ar ECB, un šādā jautājumā var tikt lūgts prejudiciāls nolēmums Tiesai.

Tiesa ir atkārtoti lūgta spriest par tādu valsts tiesību aktu piemērojamību, kuri pieņemti iepriekš nepaziņojot Eiropas Komisijai, kā tas prasīts dažos Savienības aktos²³. Šajos gadījumos Tiesa lēma, ka valsts tiesību akts, kas pieņemts, pārkāpjot būtiskas procedūras prasības, nav piemērojams attiecībā uz privātpersonām. Tāpat vispārārtzīta Tiesas prakse nosaka, ka visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, kas parasti pieejami saskaņā ar valsts likumiem, ir pieejami prasītājiem, kuri vēlas prasību izpildīt saskaņā ar Savienības tiesībām²⁴. Tajās dalībvalstīs, kurās personām ir tiesības sākt tiesvedību, lai atceltu valsts tiesību aktu, pamatojoties uz nopietnām procedūras nepilnībām, personām jābūt arī tiesībām prasīt tādu valsts tiesību aktu atcelšanu, kas pieņemti pārkāpjot būtiskas procedūras prasības Savienības tiesībās, piemēram, iepriekšēju apspriešanos ar ECB.

²² Ja apspriešanos saskaņā ar Lēmumu 98/415/EK neveic NCB, kurai piešķirtas tiesības apstiprināt normatīvus aktus, ECB pati var ierosināt pārkāpuma procedūru saskaņā ar Līguma 237. panta d) punktu un ECBS Statūtu 35.6. pantu.

²³ Skatīt, tostarp: Lietu 174/84, Bulk Oil, EU:C:1986:60; Lietu 380/87, Enichem Base EU:C:1989:318; Lietu C-194/94, CIA Security International EU:C:1996:172; Lietu C-226/97, Lemmens EU:C:1998:296; Lietu C-235/95, AGS Assedic Pas-de-Calais EU:C:1998:365; Lietu C-443/98, Unilever EU:C:2000:496; Lietu C-159/00, Sapod Audic EU:C:2002:343.

²⁴ Skatīt, piemēram, Lietu 158/80, Rewe EU:C:1981:163.

Pielikums

Padomes 1998. gada 29. jūnija Lēmums par valstu iestāžu apspriešanos ar Eiropas Centrālo banku par tiesību aktu projektiem (98/415/EK²⁵)

Eiropas Savienības Padome,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas Līgumu un jo īpaši tā 105. panta 4. punktu, kā arī 4. pantu Līgumam pievienotajā Protokolā par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu²⁶,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu²⁷,

ņemot vērā Eiropas Monetārā institūta atzinumu²⁸,

ievērojot procedūru, kas paredzēta Līguma 106. panta 6. punktā un minētā protokola 42. pantā,

- 1) tā kā Eiropas Centrālā banka (ECB) tiks izveidota līdz ar tās Valdes iecelšanu;
- 2) tā kā Līgumā noteikts, ka valstu iestādes apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem tās kompetences jomās; tā kā Padomes uzdevums ir noteikt tādu apspriežu ierobežojumus un nosacījumus;
- 3) tā kā dalībvalstu iestāžu pienākums apspriesties ar ECB nedrīkst mazināt to atbildību par tiesību aktā ietvertiem jautājumiem; tā kā dalībvalstīm ar ECB par tās kompetencē ietilpstošiem tiesību aktu projektiem jāapspriežas, ievērojot Līguma 105. panta 4. punktu; tā kā šā lēmuma 2. pantā dotais atbildības jomu saraksts nav izsmeljošs; tā kā šā lēmuma 2. panta sestais ievilkums neietekmē pašreizējo kompetenču sadalījumu attiecībā uz politiku saistībā ar kredītiestāžu konsultatīvu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti;
- 4) tā kā Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) monetārās funkcijas un darbības ir definētas ECBS un ECB Statūtos; tā kā iesaistīto dalībvalstu centrālās bankas ir ECBS neatņemama sastāvdaļa un tām jārikojas saskaņā ar ECB pamatnostādņem un norādījumiem; tā kā Ekonomikas un monetārās savienības (EMS) trešajā posmā neiesaistīto dalībvalstu iestādēm jāapspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem attiecībā uz monetārās politikas līdzekļiem;

²⁵ OV L 189, 3.7.1998., 42. lpp.

²⁶ OV C 118, 17. 4. 1998., 11. lpp.

²⁷ OV C 195, 22. 6. 1998.

²⁸ Atzinums sniegts 1998. gada 6. aprīlī (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

5) tā kā tiktāl, ciktāl dalībvalstis nav iesaistījušās ECBS monetārajā politikā, šis lēmums neattiecas uz lēmumiem, ko tādu dalībvalstu iestādes pieņem saistībā ar savas monetārās politikas īstenošanu;

6) tā kā apspriedēm ar ECB nevajadzētu lieki paildzināt tiesību aktu pieņemšanas procedūras dalībvalstīs; tā kā tomēr ECB jāatvēr pietiekams laiks atzinuma sniegšanai tā, lai ECB iesniegtos tekstus varētu pārbaudīt ar vajadzīgo rūpību; tā kā pienācīgi pamatotos ārkārtējas steidzamības gadījumos, minot iemeslus, piemēram, tirgus ietekmējamību, dalībvalstis var paredzēt termiņu, kas ir īsāks par vienu mēnesi un kas atspoguļo lietas steidzamību; tā kā īpaši šādos gadījumos, risinot dialogu starp valstu iestādēm un ECB, jāņem vērā abu pušu intereses;

7) tā kā, saskaņā ar 5. un 8. punktu Līgumam pievienotajā Protokolā Nr. 11, šis lēmums neattiecas uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, ja tā nepievienojas EMS trešajam posmam;

8) tā kā no ECB izveidošanas dienas līdz EMS trešā posma uzsākšanai valstu iestādēm jāapspriežas ar ECB saskaņā ar Lēmumu 93/717/EK²⁹ un Līguma 109.I. panta 2. punktu,

ir pieņēmusi šo lēmumu.

1. pants

1. Šajā lēmumā

"iesaistītā dalībvalsts" nozīmē dalībvalsti, kura ir pieņēmusi vienoto valūtu saskaņā ar Līgumu;

"tiesību akta projekts" nozīmē tādu tiesību aktu, kurš pēc tam, kad tas kļūst juridiski saistošs un vispārēji piemērojams attiecīgās dalībvalsts teritorijā, paredz noteikumus neierobežotam skaitam gadījumu un ir adresēts nenoteiktam skaitam fizisku vai juridisku personu.

2. Ar tiesību aktu projektiem nesaprot tādus projektus, kuru vienīgais mērķis ir Savienības direktīvu transponēšana dalībvalstu tiesību aktos.

2. pants

1. Dalībvalstu iestādes apspriežas ar ECB par tiesību aktu projektiem tās kompetences jomā atbilstīgi Līgumam un, jo īpaši, saistībā ar:

- valūtas lietām,
- maksāšanas līdzekļiem,
- valstu centrālajām bankām,

²⁹ OV L 332, 31. 12. 1993., 14. lpp.

- monetārās, finanšu, banku, maksājumu sistēmu un maksājumu bilances statistikas vākšanu, apkopošanu un izplatīšanu,
- maksājumu un norēķinu sistēmām,
- noteikumiem, ko piemēro finanšu iestādēm tiktāl, ciktāl tie materiāli ietekmē finanšu iestāžu un tirgu stabilitāti.

2. Neiesaistīto dalībvalstu iestādes ar ECB apspriežas arī par tiesību aktu projektiem attiecībā uz monetārās politikas līdzekļiem.

3. ECB tūlīt pēc tiesību akta projekta saņemšanas attiecīgajai iestādei ziņo, vai pēc tās ieskatiem konkrētais akts ietilpst tās kompetencē.

3. pants

1. Dalībvalstu iestādes, kuras izstrādā kāda tiesību akta projektu, ja tās to uzskata par vajadzīgu, var noteikt ECB termiņu, kādā sniedzams atzinums, kurš nevar būt īsāks par vienu mēnesi no dienas, kad ECB priekšsēdētājs saņēmis attiecīgu paziņojumu.

2. Ārkārtējas steidzamības gadījumā var paredzēt īsāku termiņu. Tādā gadījumā attiecīgā iestāde min steidzamības iemeslus.

3. ECB pēc tam, kad pagājis atbilstošs laiks, var lūgt pagarināt termiņu maksimāli vēl par četrām nedēļām. Attiecīgā iestāde šādu lūgumu nenoraida bez pietiekama pamatojuma.

4. Ja, termiņam beidzoties, atzinums nav sniegts, attiecīgā valsts iestāde var rīkoties pēc saviem ieskatiem. Ja ECB atzinums tiek saņemts tad, kad termiņš jau beidzies, dalībvalstis tomēr nodrošina atzinuma paziņošanu 4. pantā minētajām iestādēm.

4. pants

Katra dalībvalsts veic efektīvus pasākumus, kas vajadzīgi šā lēmuma ievērošanai. Tādā nolūkā attiecīgā dalībvalsts apspriešanos ar ECB rīko savlaicīgi tā, lai iestāde, kas ierosinājusi konkrētā tiesību akta projektu, ECB atzinumu varētu ņemt vērā, pirms pieņemt galīgo lēmumu par aktu pēc būtības, kā arī nodrošina ECB atzinuma paziņošanu iestādei, kas pieņem konkrēto tiesību aktu, ja tā ir cita iestāde, nekā akta projekta izstrādātāja iestāde.

5. pants

1. Šo lēmumu piemēro no 1999. gada 1. janvāra.

2. No 1999. gada 1. janvāra atceļ Lēmumu 93/717/EK.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1998. gada 29. jūnijā

Padomes vārdā
priekšsēdētājs

R. COOK

© Eiropas Centrāla banka, 2015

Pasta adrese 60640 Frankfurte pie Mainas, Vācija
Telefons +49 69 1344 0
Interneta vietne www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Ja nav norādīts citādi, šajā dokumentā izmantoti 2014. gada 14. novembrī pieejamie dati.

ISBN 978-92-899-2070-4 (interneta versija)
DOI 10.2866/66887
ES kataloga Nr. QB-02-16-045-LV-N (interneta versija)